

Svar på revisionsrapport – Uppföljande granskning av Region Kronobergs krisberedskap

Ordförandens förslag till beslut

Regionstyrelsen godkänner svar på revisionsrapport Uppföljande granskning av Region Kronobergs krisberedskap samt överlämnar svaret till regionfullmäktige.

Sammanfattning

Regionfullmäktiges förtroendevalda revisorer har överlämnat rapporten Uppföljande granskning av Region Kronobergs krisberedskap till regionstyrelsen.

Utifrån genomförd granskning är den sammanfattande bedömning att regionstyrelsen i allt väsentligt har arbetat aktivt med strategier och planer utifrån bestämmelser i lagstiftningen och myndigheters instruktioner. Därigenom har regionstyrelsen säkerställt att det finns goda förutsättningar för en ändamålsenlig krisberedskap, men att genomförandet av planer, utbildningar och övningar behöver säkerställas.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till regionstyrelsen:

- Formalisera och tydliggör beslutsvägar vid en särskild händelse/kris.
- Säkerställ genom uppföljning att verksamhetschefer är klara med vilket ansvar de har för krisberedskap.
- Utred behovet av resurspersoner i förvaltningarna, som kan utgöra stöd åt förvaltningsledningarna och verksamhetscheferna i arbetet med krisberedskap.
- Verka för att klargöra samverkansformerna med myndigheter, andra regioner och med kommunerna samt ansvarsfrågorna parterna emellan för kritiska funktioner såsom läkemedel, sjukvårdsmaterial, skyddsmaterial, kost samt bränsle till fordon och dieseldrivna generatoraggregat.
- Tillse att en samlad och strukturerad uppföljning och rapportering samt utvärdering sker minst en gång per år avseende genomförda aktiviteter i regionens krisberedskapsplaner, inklusive genomförda utbildningar och övningar.
- Tillse att en slutrapportering görs av genomförda aktiviteter i den åtgärdsplan som togs fram utifrån ”Utvärdering av Region Kronobergs hantering av och insatser mot effekterna av det nya coronaviruset”.

Svar önskas från regionstyrelsen

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen önskar revisorerna ett svar från regionstyrelsen med uppgift om tidsplan för eventuella planerade åtgärder samt redovisning av hittills vidtagna åtgärder som tillvaratar de förbättringsmöjligheter som föreslagits.

För varje rekommendation som förslagits ska följande framgå:

- Hittills vidtagna åtgärder
- Eventuella planerade åtgärder
- Tidplan för eventuella planerade åtgärder
- Eventuella andra synpunkter

Revisorerna kommer att senast våren 2025 vilja ha en avstämning med styrelsen på hur arbetet har fortskridit avseende genomförande av planerade åtgärder

Rekommendationer och svar

Rekommendation 1

Formalisera och tydliggör beslutsvägar vid en särskild händelse/kris.

Regionstyrelsens svar

De beslutsvägar som Region Kronoberg följer vid en särskild händelse är de som följer av regionstyrelsen beslutade "Beredskapsplan för Region Kronoberg – Strategisk inriktning för krisberedskap och civilt försvar" (23RGK1267 kap. 10). En plan som bland annat har sitt ursprung ur lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extra ordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt HSLF-FS 2020:60 med flera gällande lagar och förordningar inom området. Det är dessutom av vikt att så långt det är möjligt att bibehålla ordinarie ledningsstrukturer och hierarkier i enlighet med de svenska krishanteringsprinciperna om ansvar, närhet och likhet. Detta för att minska risken för oklara beslutsvägar när en särskild händelse inträffar.

- Ansvarsprincipen – den som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden gör det också vid en kris. I ansvaret ligger även att samverka och samordna sig med andra aktörer för att samhällets samlade resurser ska kunna tillvaratas och användas effektivt.
- Närhetsprincipen – en kris hanteras där den inträffar, av de närmast berörda och ansvariga.
- Likhetsprincipen – under en kris bör organisation och arbetssätt så långt som möjligt bygga på det som gäller under normala förhållanden.

Beroende på händelsens art och omfattning kan även principerna om ansvars- och samverkansstrukturer vara väsentliga:

- Geografiskt områdesansvar – kommunerna, länsstyrelserna och regeringen är ansvariga för sina respektive geografiska områden och för nödvändig planering, samt att samverkan och samordning kommer till stånd såväl inför som under en kris. I ansvaret ingår också en samlad krisinformation till allmänhet och media. Det geografiska områdesansvaret

innebär inte någon beslutanderätt över andra aktörers verksamhet inom området. Ansvaret för krisledning och samordning av operativa åtgärder av nationell karaktär vid en kris ligger på de centrala myndigheterna och inte på regeringen.

- Sektorsansvar – alla myndigheter och organisationer inom ett verksamhetsområde har ansvar inom sitt område. Ett antal statliga myndigheter har ett särskilt ansvar för krisberedskap och samverkan inom samhällets olika sektorer.

Ovanstående är något som vanligen ingår i såväl kommunikation, information som utbildningar och andra tillfällen inom de områden och arbeten som pågår kopplat till regionens krigsförberedelser, utbildningar och träffar.

Rekommendation 2

Säkerställ genom uppföljning att verksamhetschefer är klara med vilket ansvar de har för krisberedskap

Regionstyrelsens svar

Inom olika områden kopplat till regionens krisberedskap och krishantering så finns det sedan 2023 en Utbildning- och övningsplan där det framgår var ansvaret finns för att säkerställa att utbildningar och övningar genomförs. Säkerhetsenheten strävar efter att följa upp detta minst en gång per år.

När det gäller övriga delar inom området så ligger ett stort ansvar på linjecheferna att säkerställa sina kontinuitetsplaner, planer och checklistor. Säkerhetsenheten har som mål att göra uppföljningar och stickprovskontroller löpande.

Men det är viktigt att komma ihåg att huvudansvaret för denna uppföljning finns hos inom chefslinjen.

Rekommendation 3

Utred behovet av resurspersoner i förvaltningarna, som kan utgöra stöd åt förvaltningsledningarna och verksamhetscheferna i arbetet med krisberedskap.

Regionstyrelsens svar

Säkerhetsenheten hel- eller delfinansierar sedan början av våren 2023 (inom ramen för överenskommelser om statligt stöd) tjänster som arbetar med krisberedskap och civilt försvar. Först ut var verksamhetsområdet primärvård, psykiatri och rehabilitering. Därefter sjukhusvården och regionservice.

För att säkerställa medicinsk kompetens och stöd inom området krisberedskap och civilt försvar finansierar säkerhetsenheten (genom statliga medel, överenskommelser) även en beredskapsläkarfunktion på 45 procent. Det tjänsteutrymmet är idag fördelat på två seniora läkare.

Rekommendation 4

Verka för att klargöra samverkansformerna med myndigheter, andra regioner och med kommunerna samt ansvarsfrågorna parterna emellan för kritiska funktioner såsom läkemedel, sjukvårdsmaterial, skyddsmaterial, kost samt bränsle till fordon och dieseldrivna generatoraggregat.

Regionstyrelsens svar

Samverkansformer, rapportering och informationsdelning mellan olika aktörer finns till stor del beskriven i ett antal författningar för såväl fredstida krissituationer som inför och under höjd beredskap. Det som ej framgår i förordningarna är beskrivning av informationsdelning, det är något som är behovs- och situationsstyrt. Dock är det av vikt att komma ihåg att samverkan kan kräva ett säkerhetsskyddsavtal (4 kap. 1 § säkerhetsskyddslagen (2018:585).

När det gäller bistånd mellan kommuner och regioner (förordning 2019:1053) finns även det beskrivet i förordningar och andra styrande dokument. I Kronobergs län finns även sedan många år ett aktivt och väl utarbetat samarbete inom ramen för Krissamverkan Kronoberg där länsstyrelse, regionen, kommuner samt ett flertal andra samhällsaktörer ingår. För samverkan mellan Region Kronoberg och länets kommuner finns sedan tidigare också ett nätverk för högre beslutsfattare.

Inom området krissamverkan (inför, under och efter) har regionen även ett etablerat och gott samarbete med närliggande regioner samt med Försvarmakten och kansliet för civilområde Syd.

När det gäller området försörjning inom Region Kronoberg har det sedan ett par år tillbaka inletts ett arbete med att se över äldre och kommande avtal, för att på så vis i möjligaste mån säkerställa tillgången till kritiska funktioner. Även här delfinansierar säkerhetsenheten på cirka 25 procent (genom statliga medel, överenskommelse) en tjänst inom upphandlingsavdelningen. Enheten arbetar även tillsammans med läkemedelsenheten för att bevaka försörjningen av nödvändiga läkemedel. Det finns det även ett antal regeringsuppdrag som kommit till regionen via Socialstyrelsen, till exempel att upprätthålla viss lagerhållning. Sedan årsskiftet 2023/2024 finns en säkerhetsstrateg som är sakkunnig inom området material och logistik. Region Kronobergs beredskapsförmåga är dessutom en viktig del av det arbete som sker inom området civil beredskap.

En utmaning när det gäller lagerhållning och omsättning av lagerhållna produkter är de kostnader initialt och löpande som kan uppstå vid en utökad lagerhållning. Till exempel utrymmen för lagerhållning och logistikförmågor kopplat till detta. Lagerhållning för drivmedel, livsmedel, sjukvårdsmaterial, blod med mera. Arbetet med en nulägesbild och en behovsbild pågår och beräknas att inom vissa områden vara klart under 2024 – 2025.

Rekommendation 5

Tillse att en samlad och strukturerad uppföljning och rapportering samt utvärdering sker minst en gång per år avseende genomförda aktiviteter i regionens krisberedskapsplaner, inklusive genomförda utbildningar och övningar.

Regionstyrelsens svar

Uppföljning av utbildning och övningar beskrivs i ett tidigare svar under rekommendation 2. Säkerhetschefen har vid ett antal tillfällen redovisat regionens arbete med krisberedskap och civilt försvar för regionstyrelsens arbetsutskott,

tillika krisledningsnämnd. Men ett förslag är att se över en formalisering av återrapporteringen av det arbete som sker.

Rekommendation 6

Tillse att en slutrapportering görs av genomförda aktiviteter i den åtgärdsplan som togs fram utifrån ”Utvärdering av Region Kronobergs hantering av och insatser mot effekterna av det nya coronaviruset”.

Regionstyrelsens svar

Samtliga aktiviteter i handlingsplan utifrån utvärderingen är genomförd med undantag av tidigare uppdrag till hälso- och sjukvårdsdirektören gällande att aktivt arbeta för att säkerställa patientsäkerheten via separata flöden.

Säkerhetsenheten kan ansvara för att följa upp denna åtgärd så att den kan slutrapporteras under 2024.

Henrietta Modig Serrate (S)
Regionstyrelsens ordförande

Bilagor

- Revisionsrapport Granskning av Region Kronobergs krisberedskap
- Svar på revisionsrapport – Uppföljande granskning av Region Kronobergs krisberedskap, daterat 2024-05-07